

ED MCBAIN KRIMINOVELLAI

195 Ft

1994. október

UJPRM

*Program
195-198*

A MAGZAT FÜLEL
A SÁTÁN KÖVETE
DRAKULA VÁRA
A KÉZ SZAVA

ASSZONYOK VÁROSA

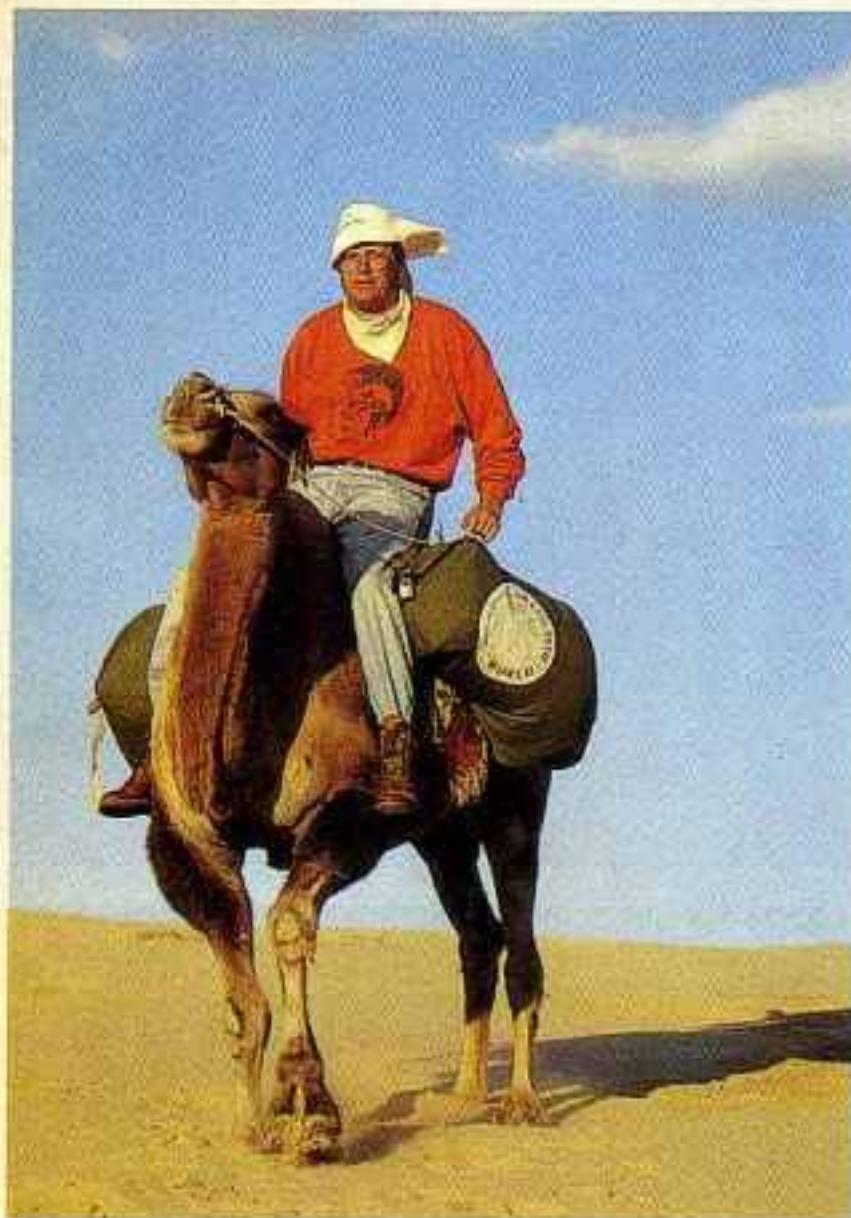
Homakhullámokon

A GÓBI

Jacek Palkiewicz lengyel származású olasz újságíró, felfedező, Európában az első Túlélési Iskola megalapítója. Számos expedíciót vezetett sivatagokba, dzsungelekbe és az Északi-sarkon. Egyedül áthajózta az Atlanti-óceánt egy alig ötméternyi vitorlásan. Több regényt és útleírást jelentetett meg kalandjairól. Most a mongóliai Góbi-sivatagban szerzett élményeiről számol be.

látványt és az élményt, valamint azt a kihívást, hogy itt, a kegyetlen természeti körülmények közepette, igazán embert próbáló vállalkozás a túra.

Az út ötlete néhány éve, Csillagvárosban született, az úrhajósképzés centrumában, két lépésre Moszkvától. Ott ismerkedtem meg Gurracciaával, a mongol generálissal, aki 1981-ben úrutazást tett egy orosz kollégával.

Amikor tervemről értesült, Gurracciaa rögtön fellelkesült, olyannyira, hogy részt is akart venni az expedícióban a nővérével együtt.

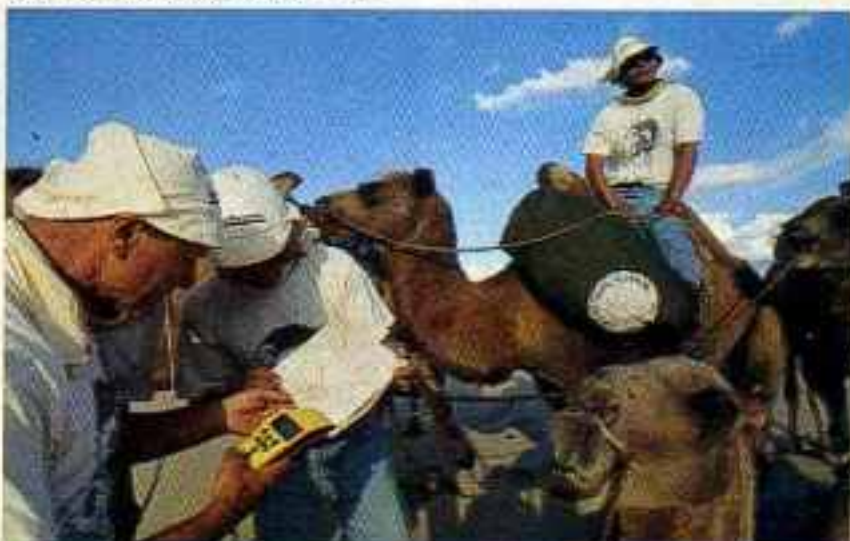
A férfi a Fegyveres Erők tizenkét mongol generálisának egyike, Ulánbátorban, a fővárosban lakik. A hölgy, miután tanári diplomát szerzett, visszatért a szülőkhöz, akik nomád pásztorok. Jurtában lakik, bár az év nagy részében a nyáját követve a sztyeppén vándorol.

Gurvan Bulagból indultunk. Már az első napokban elcsigázódtunk: csontjaink elzsibbadtak a teveháton való utazástól. E bizarr állatokkal kezdetben meg kellett küzdenünk: egy-egy megpakolás előtt köpködve és dühösen morogva tiltakoztak. Egy idő múlva szót fogadtak, de szeretetet soha nem mutattak irántunk. A teve, a hősies túlélés szimbóluma, csodálatosan alkalmazkodott a környezethez; és noha egyike a legrégeb-

JACEK PALKIEWICZ FELVÉTELEI

● „A Góbiiban ott az ima heve és az átok szárazsága” – mondja egy nomád pásztor, aki a legendás mongol sivatagban él. Mi, akik már két hete járjuk gyalog és teveháton, mélyen átérezzük a megáldapítás igazságát. A Góbi sivatag nappal forró, éjjel dermesztően hideg. Hol végtelen alföldeken, füves gypszyonyegeken kelünk át, hol pedig mély kanyonokkal szabdalta hegyeket mászunk; az óceán hullámaintól homokdűnék közé jutunk el, amelyek holdbéli tájat idéznek.

Számomra a Góbi mindig ketős kalandot jelentett. Magát a

Homokhullámokon

ben megszelídített állatoknak, igazán meghitt kapcsolatba sosem került az emberrel.

Apró rántásokkal húzom lefelé a gyeplőt, amely a teve orrán átfűzött bothoz van kötve, ez az egyetlen pont az állaton, amely elég érzékeny ahhoz, hogy térdelésre kényszeríthetem. Megerősítem az egyszerű és könnyű nyergét, aztán elhelyezem a két zsákot, melyekben tartalék víz is van. Terhe az én súlyommal együtt sem több mint százharminc kilogramm. A sivatag törvénye arra inti az embert, hogy lehetőség szerint takarékoskodjon a „sivatag hajójának” erejével.

Fárasztó és végtelen köves úton haladunk; nincs horizont, csak egy kigyózó szalag – évszázados karavánnyom – látható épphogy. A hőmérséklet már elviselhetetlen: mintha tüzet lélegeznénk be.

A talaj is forró; úgy sejtem, ha leejtenék egy szál gyufát, meggyulladna. Néhány óra múlva enyhe szellő támad, száraz és meleg, erősödik, felkavarja a homokszemeket, betömi az ember száját, orrát, szemét.

Dél felé megállunk egy bozótban; hosszú és vékony cserjék, furán kicsavart ágak. Levél nélkül nyújtózkodnak a hőségben, minél kisebb párologó felületet adva a napnak. Semmi árnyék. A növény nedvességhez a gyökerein át jut, amelyek a föld alatt akár tíz méter mélyre is lenyúlhatnak.

Kötelező megállnunk minden-

nap, a legmelegebb órákban; védekeznünk kell a hőség ellen. Kumiszt, erjesztett tevetéjet iszunk, a pásztorok tipikus italát, ők kínáltak meg vele tegnap útközben.

Az uzsonna egyébként mindig ugyanaz, hús és száraz túró, ezt ették Dzsingisz kán alattvalói is, Ázsia és Európa meghódítása idején. A túró izletes és mindenki

szereti, a hús viszont kemény, s csak mongol társaink örülnek neki; én azt sem értem, hogy bírják megrágni...

Az álló levegő már belelegezhetetlen. Nem tudom, miért, Ravel *Bolerója* jut eszembe. Ezt a zseniális zenét mintha a sivatag hangulata ihlette volna...

Mesélem barátaimnak, hogy vannak a világon helyek, ahol a meleg még az itteninél is gyilkosabb; például a híres Halál völgyében, nem messze Las Vegas-tól; ott olyan tikkasztó a forróság, hogy a legyek nem repülnek, csak járkálnak, nehogy leégessék a szárnyaikat, a gyíkok a hátukra fordulnak, lehűteni megégett lábcskáikat. A rekord hőmérséklet 56,7 Celsius-fok, de minden nyáron 50 Celsius-fok közelében jár a hőmérő higanyszála.

Történetem nem üdíti fel a többiekét. A meleg változatlan. Guragciana bevallja, hogy még soha nem járt a Góbiban, és testvére sem. Tagadhatatlan előnyük viszont velem és Igorral szemben, hogy nekik, mint lovas nép szülötteinek, nincs izomlázuk a nyeregben való utazástól.

Előfordult, hogy harminc kilométert is megtettünk; igaz, a felét gyalog, s még alkonyat után is meneteltünk.

Esténként gyorsan tábort verünk, s egy kis tüzzel vidítjuk ma-

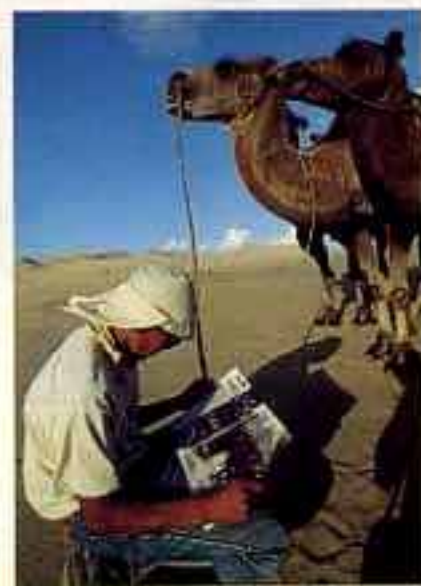
gunkat. A kellemes hűvösség ilyenkor kárpótolt bennünket a napközben elszenvedett hőségért. A csillagok errefelé fényesebben, tisztábban ragyognak, mint máshol, s éjszakánként sikerül rádöbennünk a sivatag nagyságára, fenségességére is.

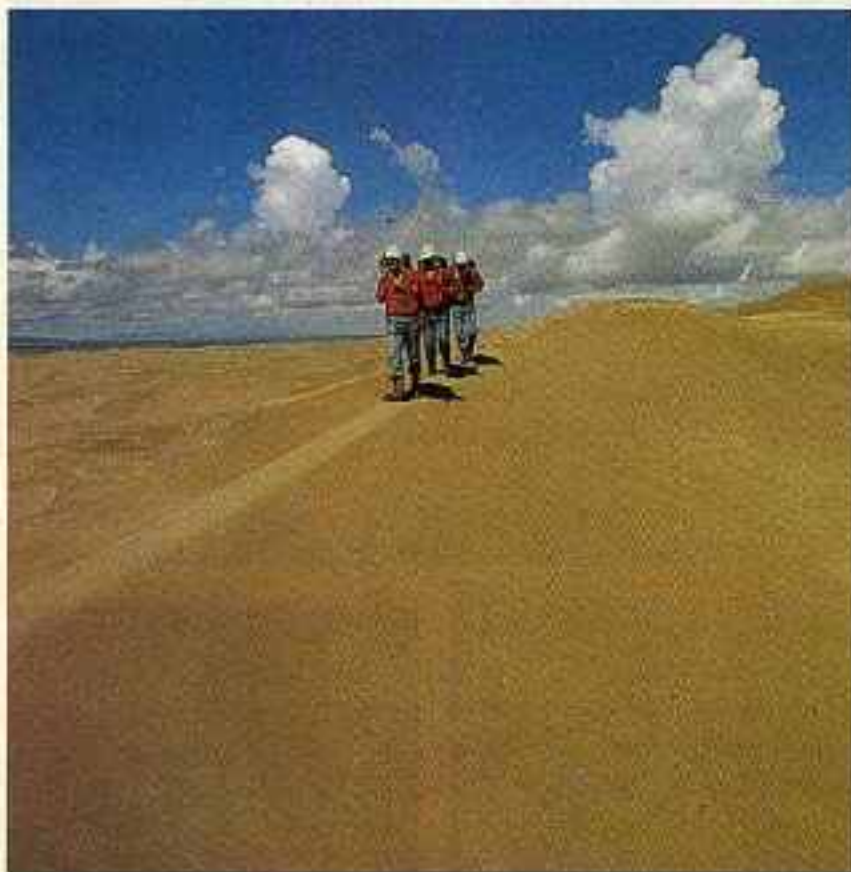
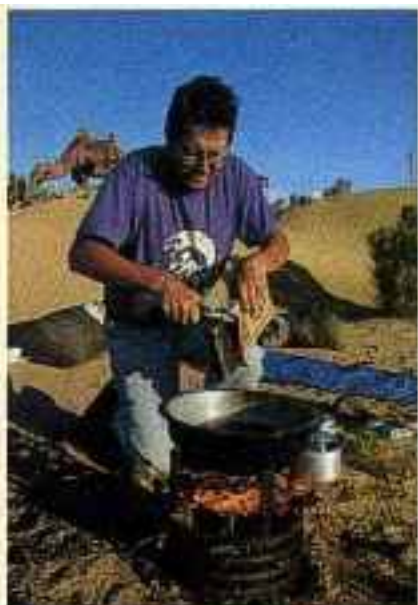
Ulanbátorban azt mondták, mi vagyunk az első nyugatiak, akik a kommunista Mongóliában átutaznak a Góbiban.

Az első európai, aki annak idején, a XIII. század közepén erre járt, a Piano dei Carpiniből szá-

mazó Giovanni testvér volt. Naplójából az derült ki, hogy nem rajongott a sivatagért...

Huszonöt évvel később két velenceinek – Matteo és Marco Polo, Niccolo atyával – egy hónap alatt hatszáz kilométernyi sivatagot barangolt be. Majd hat évszázaddal később az angol Aurel Stein rátalált arra a huszonnyolc kútra, melyekről Marco Polo itt, 1870 és 1885 között az orosz Nyikolaj Przevalski, Közép-Ázsia legismertebb kutatója négy expedíciót vezetett a Góbiban. Az

utolsó nagy kalandor pedig egy angol tiszt, Francis E. Young-husband volt, aki a múlt század végén több mint kétezer kilométert tett meg hetven nap alatt.

Ma karavánunk a Khongoryn Els, a „homokhegyek” hatalmas dűnéi közé ér; cseppet sem hívogató, nehéz terep. Bárkaszerű ho-

mokbuckák mindenfelé, félelmetesen görgeti-mozgatja őket a szél. És közben elsöpör minden nyomot, azt is, amit mi hagytunk.

Időnként ránk tör a félelem, hogy eltévesztjük az utat, és nem találjuk meg a következő vízforrást; a tevék közben rendíthetetlenül haladnak, akár a tankok.

A mongol sivatagban szerencsére nincsenek skorpiók, és a kígyók is elég ritkák, de mióta a tegnapi táborhelyünkön Sodnom megölt egy igen veszélyes vörös pókot, mindnyájan óvatosabbak vagyunk.

Egy kis csoport vadtevével találkoztunk; az egész Góbi-ban nem maradt több belőlük ezernél, miközben az idomított tevék száma megközelíti a hatszázat. Egyébként mindaddig kevés állatot láttunk; az út elején, a sztyeppén még sok gazella volt, aztán néhány gyík, és rajtuk kívül csupán a pásztorok kecskéi és birkái.

Néhány napja csak zöld oázisokról, jeges sörökről beszélgettünk, és egy kiadós zuhanyozásról, sok-sok vízzel, mert nem kell majd takarékoskodni.

Az est beállta előtt megérkezünk Dalanzadgadba, ahol a víz olyan boldoggá tesz minket, mint a gyerekeket.

De a csodálatos élmény, amit a természet kínált számunkra, és az átélt erős érzelmek örökre a szívünkben maradnak majd.

„Még mindig szomjas vagy a kalandra?” – kérdi tőlem a hazafelé úton Tania, az Acroflot kísérője.

Megvallom neki, hogy a gondolataim mostanában az Északi-sark körül forognak...